

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6458/2559

นางมรุต วิริยะทวีชัยโจทก์ นายสมชาติ เต็มประเสริฐฤกษ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 516, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้มูลเหตุคดีนี้เกิดจากการขายทอดตลาดที่ดินทั้งสามแปลงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แต่โจทก์เป็นเจ้าหนี้ผู้รับจำนองที่ดินและได้รับเงินนอกลงจากการกระทำของจำเลย อันเป็นการกระทบต่อสิทธิที่พึงมีพึงได้ของโจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในการที่จะบังคับเอาเงินส่วนที่ขาดไปจากจำเลย ตาม ป.พ.พ. มาตรา 516 ได้ ھاใช้เพียงแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ทอดตลาดเท่านั้นที่จะบังคับเอาจากจำเลย ถือว่าโจทก์ถูกโต้แย้งสิทธิตาม ป.วิ.พ. มาตรา 55 แล้วทั้งที่ประชุมเจ้าหน้าที่ยังมีมติไม่ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างดังกล่าวจากจำเลย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้โจทก์เป็นผู้ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างจากจำเลยเอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง และเมื่อจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลชั้นต้น โจทก์จึงยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 4 (1) ในส่วนที่จำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินโดยหลงเชื่อว่าที่ดินทั้งสามแปลงมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันและมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะทุกแปลง อันเป็นการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรมตกเป็นโมฆะหรือไม่ จำเลยยกปัญหาข้อนี้ขึ้นในชั้นอุทธรณ์แต่ศาลอุทธรณ์มิได้วินิจฉัยให้ เมื่อคู่ความทั้งสองฝ่ายได้สืบพยานจนสิ้นกระแสความแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยใหม่ เห็นว่า ตามประกาศเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หากจำเลยมีข้อสงสัยประการใดหรือประสงค์จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินทั้งสามแปลงว่าเป็นที่ดินมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันและมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะทุกแปลงหรือไม่ จำเลยสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวจากทางราชการที่เกี่ยวข้องได้โดยง่าย การที่จำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินครั้งแรกแล้ว จำเลยจึงเพิ่งตรวจสอบที่ดิน นับว่าเป็นความบกพร่องของจำเลยที่ไม่ตรวจสอบให้รอบคอบก่อนเข้าประมูลซื้อที่ดิน จำเลยจึงไม่อาจอ้างความสำคัญผิดในที่ตั้งของที่ดินมาเป็นประโยชน์แก้ตนได้ ข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินทั้งสามแปลงเกิดจากการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งที่เป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม ไม่ตกเป็นโมฆะ จำเลยต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินส่วนต่างจากการขายทอดตลาดที่ดินแก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 516

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 1,700,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 ถึงวันฟ้องเป็นดอกเบี้ย 174,750 บาท รวมเป็นเงิน 1,874,750 บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 1,700,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า ให้จำเลยชำระเงิน 1,700,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 30,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า

โจทก์เป็นเจ้าของที่รับจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 30715, 70994 และ 71007 ตำบลหลักสอง อำเภอหนองแขม (ภาษีเจริญ) กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนายภูวนัย กับนายบุญเต็ม ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินจดทะเบียนจำนองไว้แก่โจทก์ วันที่ 14 กันยายน 2548 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์นายบุญเต็มลูกหนี้ในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ 3568/2548 วันที่ 21 มกราคม 2553 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำที่ดินทั้งสามแปลงออกขายทอดตลาด จำเลยประมูลซื้อได้ในราคา 7,500,000 บาท แต่จำเลยไม่ชำระเงิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ริบเงินมัดจำ 50,000 บาท วันที่ 12 ตุลาคม 2553 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขายทอดตลาดที่ดินอีกครั้ง จำเลยเป็นผู้ประมูลซื้อได้ในราคา 5,750,000 บาท โดยมีส่วนต่างจากการนำที่ดินออกขายทอดตลาดอีกครั้งแล้วได้เงินไม่คุ้มราคาและค่าขายทอดตลาดชั้นเดิมเป็นเงิน 1,700,000 บาท ต่อมาที่ประชุมเจ้าหนี้ในคดีล้มละลายดังกล่าวมีมติไม่รับคำร้องขอของโจทก์ที่ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างจากการขายทอดตลาดที่ดินจากจำเลย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้โจทก์เป็นผู้ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างจากจำเลยต่างหากเอง มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่าแม้มูลเหตุคดีนี้เกิดจากการขายทอดตลาดที่ดินทั้งสามแปลงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แต่โจทก์เป็นเจ้าของที่รับจำนองที่ดินและได้รับเงินน้อยลงจากการกระทำของจำเลยอันเป็นการกระทบต่อสิทธิที่พึงมีพึงได้ของโจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในการที่จะบังคับเอาเงินส่วนที่ขาดไปจากจำเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 516 ได้ หารือเพียงแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ทอดตลาดเท่านั้นที่จะบังคับเอาจากจำเลย ถือว่าโจทก์ถูกโต้แย้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 แล้ว ทั้งที่ประชุมเจ้าหนี้ยังมีมติไม่ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างดังกล่าวจากจำเลย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้โจทก์เป็นผู้ดำเนินการเรียกเงินส่วนต่างจากจำเลยเอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง และเมื่อจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลชั้นต้น โจทก์จึงยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 (1) หารือต้องยื่นฟ้องต่อศาลซึ่งศาลล้มละลายกลางอยู่ในเขตอำนาจตั้งจำเลยตั้งประเด็นในคำแก้ฎีกาไม่ ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อต่อมาว่า จำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินโดยหลงเชื่อว่าที่ดินทั้งสามแปลงมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันและมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะทุกแปลง อันเป็นการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรมตกเป็นโมฆะหรือไม่ เห็นว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ประกาศขายทอดตลาดที่ดินทั้งสามแปลงโดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพที่ดินแต่ละแปลง ส่วนแผนที่สังเขประบุในลักษณะภาพรวมว่าที่ดินทั้งสามแปลงตั้งอยู่บริเวณใด ผู้ซื้อสามารถขอทราบรายละเอียดได้ที่กองบังคับคดีล้มละลาย 4 กรมบังคับคดี ตามประกาศเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขายทอดตลาดที่ดินดังกล่าวมิได้ระบุว่าที่ดินทั้งสามแปลงมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันและมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะทุกแปลง หากจำเลยมีข้อสงสัยประการใดหรือประสงค์จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินทั้งสามแปลงว่าเป็นที่ดินมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันและมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะทุกแปลงหรือไม่ จำเลยสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวจากทางราชการที่เกี่ยวข้องได้โดยง่าย หลังจากจำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินครั้งแรกแล้ว จำเลยจึงเพิ่งตรวจสอบที่ดิน ปรากฏว่าที่ดินทั้งสามแปลงมิได้มีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกัน และมีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะได้แปลงเดียว นับว่าเป็นความบกพร่องของจำเลยที่ไม่ตรวจสอบให้รอบคอบก่อนเข้าประมูลซื้อที่ดิน จำเลยจึงไม่อาจอ้างความสำคัญผิดในที่ตั้งของที่ดินมาเป็นประโยชน์แก่ตนได้ ข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยเข้าประมูลซื้อที่ดินทั้งสามแปลงเกิดจาก

การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งที่เป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม ไม่ตกเป็นโมฆะ จำเลยต้อง
รับผิดชอบในจำนวนเงินส่วนต่างจากการขายทอดตลาดที่ดินแก่โจทก์ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 516 ดังที่ศาลชั้นต้นได้พิพากษามานั้นชอบแล้ว
อุทธรณ์จำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษากลับ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

บุญไชย ธนาพันธุ์สิน · สุรพันธุ์ ละอองมณี · ธารธร ศิลปโอสถ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6458/2559>